

Onze stoofperen

Ouderen onder ons herinneren zich misschien nog het petroleumstelletje waarop zaterdag een pannetje peren urenlang zachtjes stond te sudderen. 's Zondags vormden ze een ware traktatie, als toespis bij draadjesvlees, of als toetje. Een ouderwets stoofperenras werd gebruikt en de peertjes werden fraai rood zonder toevoeging van rode wijn of bessensap.

In de vorige decennia zag het er naar uit dat de roodkokende stoofperen voorgoed uit het repertoire van typisch Nederlandse gerechten zouden verdwijnen. Gelukkig is niets minder waar want stoofperen maken een glorieuze comeback mee.

En dat ondanks het feit dat in ons land een groot aantal oude stoofperenrassen is verdwenen en we in de winkel eigenlijk alleen zijn aangewezen op onze eigen Gieser Wildeman en op Saint Rémy, die vaak vanuit België wordt aangevoerd. Gelukkig zijn er nog

wel particulieren die een oude stoofperenboom hebben staan, of die peertjes van familie of kennissen kunnen krijgen. En voor degenen die geen 'echte' stoofpeertjes kan krijgen is er de troost dat veel onrijpe, hardgroene handperen zeer geschikt zijn om te stoven. Ze koken dan weliswaar niet mooi zo rood, maar dat kan met een scheut bessensap, rode wijn of port verholpen worden.

De kleur van stoofperen na het stoven

Nederlandse stoofperen

Bruinrood	Bongerspeer, Gieser Wildeman, Roem van Altena
Rood	Brederode, Foppenpeer, Kelmonder Grijske, Tesselaar, Westlands Louwtje
Licht rood	Kampervenus, Kleipeer, Ijsbout
Roze rood	Avezaathse Kapel, Belle Angevine, Fertillon, Kleipeer, Provisiepeer, Winterlouwtje, Winterrietpeer
Roze	Flambouw, Karmozijn, Spiegelpeer
Geel roze	St. Rémy, Pondspeer

Oude stoofpeer te Weert

De aanplant van stoofperen

Stoofpeerbomen hebben landschappelijk een grote waarde. Dit in tegenstelling tot de warmteminnende handperen, die vaak een teleurstellende groei en een grotere ziektegevoeligheid hebben.

Stoofperen zijn meestal sterke en gezonde bomen, die op bijna elke grond groeien, mits de grondwaterstand in het groeiseizoen niet te laag staat. Natte veengrond is ongeschikt, al wil daarop de Brederode nog wel groeien. Droge voedselarme zandgrond is ook minder geschikt, deze moet flink verrijkt en bemest worden. De twee bekendste rassen, Gieser Wildeman en St. Rémy, zijn ziektegevoeliger dan de andere en het moeilijkst in de teelt. Omdat deze in de winkel volop verkrijgbaar zijn, valt het voor een particulier die een boom wil aanplanten te overwegen een ander oud en zeldzamer ras te kiezen. Als er niet zoveel grond beschikbaar is, bijvoorbeeld in een grotere stadstuin, dan zijn Kleipeer (Winterjan) en Provisiepeer een goede keuze. Is er meer grond beschikbaar, dan kunnen soorten als Brederode, Kampervenus, Pondspeer, Spiegelpeer, Winterbergamot of Winterrietpeer worden geplant. Deze ontwikkelen zich tot fraaie bomen met een grote landschappelijke waarde. 🍎

Tekst: Jan Veel

Overzicht van in Nederland aangeplante stoofperen

Vroeg (augustus – september)

Heerepeer (Stichtse Heerepeer, Braunroter Sommer Rousselet en veel andere synoniemen).
Herfstpeer van Geulle
Kelmonder Grijske
Portesoien
Zomerlouwjtje
Zomerrietpeer (Dubbele Rietpeer, Grosse Rietbirne, Pannekoekspeer)

Herfst (oktober november)

Avezaatse Kapel (Avezaath Kapel, Kapel van Avezaath).
Bongerspeer
Fertillon
Spekpeer
Tesselaar

Bewaarperen (december tot ver in het volgend jaar)

Belle Angevine
Brederode (Twee varianten: Zure Brederode en Zoete Brederode)
Dorothée Royale
Drielse Groene
Flambouw

Gieser Wildeman.

Ijsbout
Ijzendijker
Kampervenus (Chat Brulée, Pucelle)
Karmozijn
Kleipeer (Brittenpeer, Jan Groospeer, Kievitspeer, Mandjespeer, Spekpeer, Steenpeer, Weldrager, Winterjan, Wintersuikerpeer).
Lange Gratiool

Pondspeer (Twee varianten: de Noord-Nederlandse, in Groningen Harm Harkespeer genoemd en de oude Franse stoofpeer Catillac of Grand Mogul, ook wel Grote Pondspeer, Ronde Gratiole, Gros Gilot, Grand Mogul, Grand Monarch, Grosze Katzenkopf e.a. genoemd).

Provisiepeer
Roem van Altena
Ronde Gratiool
Spiegelpeer (Baronpeer, Baron d'Hiver)
St. Remy (Bellissime d'Hiver, Téton de Venus, Belle de Noisette, Vermillon d'Espagne).

Gebruikstijd tot november.

Valse Ijsbout (Ijsbout falso).
Wellemanpeer, ook wel Dubbele Kleipeer genoemd,
Winterbergamot (Knolpeer, Bergamotte Hiver, Bergamotte de Paques, Lang gesteelde Bergamot)
Winterlouwjtje
Winterrietpeer (Dubbele Winterjan, Gezegende, Winterkraaipeer, Roggebroodspeer)
Witte Kozijn (Blanke Kozijn, Bagijnpeer, Couzine Blanche, Pachterspeer)
Zandpeertje
Zoutewelle

Voor een beschrijving van deze peren en voor een groot aantal stoofperenrecepten verwijzen we naar de NPV brochure Stoofperen. Rassen en recepten.

De stoofpeertjes zoals we die kennen